

В І Д Г У К
на дисертаційне дослідження
Хуан Юйсі «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору»,
поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка,
за спеціальністю
014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Актуальність дослідження визначається сучасними світовими тенденціями розвитку мульти- та транскультурних процесів як атрибутів співіснування та інтеграції різних ментальних феноменів культури в глобальному соціумі та водночас збереження їх унікальної національної традиційності, ідентичності та своєрідності, зокрема в галузі народно-пісенної творчості. В системі загальної музичної освіти головним «провідником» учнів у світ цінностей народної пісні виступає вчитель музичного мистецтва, який повинен бути компетентним щодо національних особливостей музичного фольклору різних народів та здатен творчо сприймати, інтерпретувати і транслювати спеціальну мистецьку інформацію, активізуючи пізнавальний інтерес підростаючого покоління та залучаючи учнів до опанування найкращих зразків народної музики.

Важливість вирішення проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії або передавання учням явищ пісенної творчості різних народів обумовлюється існуючими суперечностями в галузі професійної музичної освіти, а саме: між функціональністю культурної трансмісії та недооцінкою її застосування у педагогіці музичного мистецтва; між усвідомленням цінності культурної спадщини кожного народу та недостатньою увагою до використання культурно-педагогічного потенціалу щодо її дослідження, збереження і вивчення на різних рівнях музичної освіти; між необхідністю накопичення спеціальних музичних знань та інтонаційно-слухового досвіду і недостатньою розробленістю методичних засад реалізації цього завдання та ін.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, їх достовірність та наукова новизна

Теоретичною базою дослідження виступили актуальні положення філософії, культурології, мистецтвознавства, етнології, етнопедагогіки, музичної освіти, а саме: концепція цінності національних культур; аналіз соціально-історичних, художньо-естетичних і етно-ментальних передумов виникнення й розвитку музичного, зокрема, пісенного фольклору; теорія діалогу культур; гуманістичні ідеї етнопедагогіки; сучасні положення вищої музично-педагогічної освіти та ін.

Обґрунтування основних дефініцій дослідження здійснювалось з урахуванням: законів розвитку етносів та процесів передавання наступним поколінням їх соціокультурної спадщини; важливості розвитку національної самосвідомості та духовності підростаючого покоління засобами народної музики, зокрема пісенного фольклору, та формування їх ціннісного ставлення до рідної культури; потреби в удосконаленні професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на засадах етнокультурної спрямованості та ін.

На тлі цього поняття *культурно-педагогічної трансмісії* у роботі визначено як передавання в освітньому середовищі мистецького, зокрема – етнокультурного та етнопедагогічного досвіду з метою формування в особистості національного світогляду, засвоєння і творчого використання нею духовних цінностей, морально-етичних норм і фольклорних традицій національної культури. «Підготовка студентів до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору» розуміється автором як система спеціальної організації освітньої діяльності, побудована на засадах ґрунтовного методологічного забезпечення, засвоєння ціннісних пріоритетів та полікультурної ерудованості, методичної культури й компетентності, художньої й музичної освіченості, а також належної музично-виконавської, зокрема вокальної підготовки й креативності у використанні пісенного фольклору у власній професійній діяльності. Структура означеного феномену відображає його зміст та специфіку формування в умовах організації освітнього процесу у ЗВО.

В основу розробку методології підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору було покладено етнокультурний, персоніфікований, компаративний, синергетичний та інноваційний наукові підходи, які знайшли своє логічне продовження у методичних принципах, педагогічних умовах та методах дослідно-експериментальної роботи.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що вперше: актуалізовано і запропоновано нові шляхи вирішення проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії; визначено сутність феномену підготовки до культурно-педагогічної трансмісії та розроблено його структуру; обґрунтовано методологічні та методичні засади організації та реалізації означеної підготовки студентів в умовах навчального процесу у педагогічних ЗВО; розроблено методичну модель у комплексі складових педагогічної системи та обґрунтовано методику підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору.

Значущість результатів дослідження для науки і практики

Результати дослідження можна вважати такими, що мають переконливу теоретичну та практичну значущість. До теоретичних надбань

можна віднести обґрунтування й розробку ключових понять дослідження – «культурно-педагогічна трансмісія», «підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії» та структури останнього; розробку методологічної бази дослідження та його науково-методичного інструментарію та ін.

Суттєве значення для музичної освіти мають визначення таких складових дослідження, як: критерії (мобілізаційно-спонукальний, етно-педагогічний, вокально-методичний та креативно-діяльнісний) та показники оцінювання рівня підготовленості студентів до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору, а також педагогічні підходи, принципи та засоби їх практичної перевірки у спеціально створених умовах та за допомогою методів, які підтвердили свою ефективність та уможливили їх подальше варіативне і творче застосування у змінюваних освітніх процесах.

Особливе значення для педагогіки музичного мистецтва має авторська методика підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору, яка включає, зокрема: фольклорно-тематичні презентації, порівняльний аналіз, диспути, творчі проєкти, рольові й ділові ігри та ін. Матеріали дисертації можуть слугувати для певного оновлення та доповнення змісту профільних навчальних дисциплін при підготовці фахівців музично-педагогічної галузі.

Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність встановленим вимогам щодо оформлення

Структура дисертації є доволі чіткою і логічною, забезпечує розгортання наукового пошуку від теоретичних аспектів дослідження у практичну площину, через обґрунтування методологічного апарату до експериментальної перевірки педагогічних умов, методики та підтвердження їх ефективності шляхом якісної інтерпретації та кількісного підрахунку отриманих результатів. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури, додатків. У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформульовано науковий апарат, поставлено на розв'язання п'ять завдань дослідження.

У першому розділі роботи проведено глибокий аналіз та узагальнення науково-теоретичних джерел з проблеми дослідження; уточнено значення соціально-культурної спадщини у світлі діалогу культур та етно- і полікультурної освіти; визначено потенціал народних пісень як засобу реалізації культурно-педагогічної трансмісії студентів у майбутній фаховій діяльності; розроблено авторське визначення *основних дефініцій* дослідження: культурно-педагогічна трансмісія, підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору; визначено компонентну структуру останньої.

У другому розділі обґрунтовано методологічну основу організації підготовки студентів-музикантів на засадах наскрізного етнокультурного та інших *наукових підходів*, використання спеціальних *методичних принципів*,

що відображають спрямованість професійної освіти на формування етнокультурної толерантності, мистецької ерудованості, ціннісного ставлення до зразків народно-пісенної творчості. Представлено *педагогічні умови*, що уможливають створення оптимальних обставин навчання майбутніх вчителів музичного мистецтва та стимулюють їх на поглиблення мистецької та методичної компетентності в галузі педагогічної інтерпретації фольклорних традицій та виконання народних пісень, а також передавання відповідного етнокультурного досвіду й знань школярам на уроках музики.

Запропонована у третьому розділі авторська *методика* впроваджувалась у навчальний процес протягом особистісно-мобілізаційного, гностично-формуального та креативно-практичного *етапів дослідно-експериментальної роботи*. Хуан Юйсі було розроблено цікаві та дієві форми, методи і технології, що забезпечили поступове і переконливе зростання рівня підготовленості студентів до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору (диспути й дискусії, фольклорно-тематичні та відео-презентації, методи на основі дистанційних засобів навчання, творчі проекти тощо). Отже, матеріали дисертації свідчать, що її структура відповідає змісту, завдання дослідження розв'язано, а мету досягнуто.

Повнота викладу результатів дисертаційної роботи в опублікованих працях

Основні результати дослідження Хуан Юйсі відображено у 8 публікаціях автора. Із них: 4 статті (у співавторстві) – у фахових виданнях України, 4 – публікації апробаційного характеру (2 з них у співавторстві). Зміст статей відображає основні положення дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

1. Зважаючи на те, що поняття «трансмісія» визначально використовувалось в області інженерії, медицини тощо, бажано було би детальніше проаналізувати його етимологію і значення, розкрити соціально-гуманітарний і педагогічний контекст, проаналізувати відмінність від таких синонімічних визначень, як: передавання, трансляція, комунікація тощо.

2. Вважаємо, що більш глибокий аналіз феноменологічної сутності понять «фольклор», «народна пісня» та ін. дозволив би автору здійснити порівняльну характеристику української та китайської народно-пісенної творчості та окреслити можливість реалізації міжособистісного культурного взаємообміну в умовах професійної підготовки студентів-музикантів з різних країн.

3. Автором розроблено три педагогічних умови підготовки студентів до культурно-педагогічної трансмісії, зокрема «активізація відповідальної позиції щодо формування в сучасній шкільній молоді художньо-ціннісного ставлення до народно-пісенної творчості». Виникає питання, а чи можна взагалі активізувати відповідальну позицію особистості, адже у науковій літературі зазначено, що це – стале, обґрунтоване та свідоме ставлення

людини до дійсності, когось або чогось, яке вже сформоване і відображає систему ціннісних орієнтирів.

4. У роботі наявні поодинокі помилки і неточності.

Висновки

Дисертація Хуан Юйсі «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору» є оригінальним, самостійним, завершеним дослідженням, що відповідає чинним вимогам п.п.6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор, Хуан Юйсі заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 014 – Середня освіта (Музичне мистецтво).

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри фортепіанного виконавства
та педагогіки мистецтва
УДУ імені Михайла Драгоманова

Ольга Соколова

